

TÂNĂRUL CERCETĂTOR

CZU 343.13

DOI 10.5281/zenodo.10953070

Elena-Ana DUDA,
doctorandă
PhD student

PARTICULARITĂȚI IDENTIFICATE ÎN CERCETAREA SUBIECTULUI ACTIV AL INFRAȚIUNII PREVĂZUTE LA ARTICOLUL 200 ALIN. (1) COD PENAL AL ROMÂNIEI

Acest articol are la bază fundamentarea juridico-penală a calificării infracțiunii prevăzute de art.200 alin.(1) CP al României, ca formă atenuantă a infracțiunii de omor. Din studierea doctrinei a reieșit că legiuitorul contemporan admitea criteriile de ordin social care afectau procesul nașterii unui copil nedorit, tulburările fizice și psihice putându-se manifesta cu asemenea intensitate, încât puteau duce la exercitarea de acte vătămătoare cu violență asupra corpului nou-născutului de către mamă, urmate de moartea acestuia.

Cuvinte-cheie: ucidere, nou-născut, mamă, autor, instigare, complicitate, acțiuni vătămătoare, protecție legală, pedeapsă.

PARTICULARITIES IDENTIFIED IN THE RESEARCH OF THE ACTIVE SUBJECT OF THE CRIME PROVIDED FOR IN ARTICLE 200 PARAGRAPH (1) OF THE CRIMINAL CODE OF THE ROMANIA

This article is based on the legal-criminal substantiation of the qualification of the crime provided for by art. 200 paragraph (1) of the Criminal Code of Romania, as a mitigated form of the crime of murder. From the study of the doctrine it emerged that the contemporary legislator admitted social criteria that affected the process of giving birth to an unwanted child, physical and mental disorders could manifest themselves with such intensity that they could lead to the exercise of harmful acts with violence on the body of the newborn, followed by of his death.

Keywords: murder, newborn, mother, author, instigation, complicity, harmful actions, legal protection, punishment.

1. INTRODUCERE

Subiectul infracțiunii prevăzute de art.200 alin.(1) Cp al României este numai mama nou-născutului. În cazul infracțiunii analizate, persoana care își omoară copilul nou-născut are calitate de subiect activ, unic și nemijlocit, și trebuie să fie mama naturală/gestațională a copilului. Aceasta poartă denumirea în tratatele de medicină și de mamă gestațională sau uterină. Mama gestațională nu trebuie să fie asimilată cu mama genetică, care oferă ovulul în vederea fecundării, sau cu mama care înfiază nou-născutul după nașterea copilului de la parturientă. Calitatea specială pe care o deține subiectul activ al infracțiunii de ucidere a nou-născutului constituie circumstanță personală, ce se are în vedere la individualizarea sancțiunii aplicate, pedeapsa fiind mai redusă în comparație cu cea a infracțiunii de omor.

2. METODOLOGIE

Acest articol se bazează pe studierea atât a doctrinei penale cât și a jurisprudenței din ambele norme penale din România, unde se observă că la nivelul celor ce comit activități de instigare sau complicitate (în raport cu suprimarea vieții copilului nou-născut după naștere, dar nu mai târziu de 24 de ore, săvârșită de către mama aflată într-o stare de tulburare psihică), acestea constituie obiectul unei vaste și cunoscute controverse în literatura penală de specialitate. De asemenea, au fost studiate normele penale din alte state, cum ar fi Republica Moldova, Italia sau Finlanda. Au fost identificate mai multe puncte de vedere, pe care le vom analiza prin prisma activității de determinare la comiterea infracțiunii cercetate, ce urmează să o calificăm ca modalitate de instigare, respectiv de complicitate la infracțiunea prevăzută la art.200 alin.(1) din CP al României.

3. REZULTATE

Crima prevăzută la art. 200 alin. (1) din CP al României este în esență o infracțiune de omor, aceasta fiind susceptibilă de a fi săvârșită de mai multe persoane. Regăsim și în legislațiile penale ale altor state, cum ar fi în Codul Penal al Republicii Italia, reglementarea prevăzută expres pentru tratamentul penal al

participanților la pruncucidere. Din studierea legislației italiene s-a constatat că legiuitorul a incriminat fapta de pruncucidere în condiții de abandon material și moral, enunțând în articolul 578 din titlul XII intitulat Despre delictе contra persoanei, capitolul I - Despre delictе împotriva vieții și integrității individuale, textul de lege conform căruia „mama care provoacă moartea propriului nou-născut imediat după naștere, sau a fătului în timpul nașterii, când fapta este determinată de condiții de abandon material și moral legate de naștere, este pedepsită cu închisoare de la 4 la 12 ani” [1].

Regăsim, cu privire la participanții care concură la fapta prevăzută la articolul 578 din Codul penal italian, pedeapsa pentru infracțiunea de omor, cu închisoarea de cel mult 21 de ani. În continuare, legiuitorul a prevăzut ipoteza în care complicii au acționat doar prin acordarea de ajutor a mamei, ca pedeapsa să fie micșorată de la o treime la două treimi, fără a se aplica agravantele prevăzute în art. 61 din norma penală italiană, respectiv „dacă aceștia au acționat doar cu scopul de a sprijini mama” [1]. În legislația penală a Italiei limitele de pedeapsă stabilite pentru subiectul activ, în speță mama, sunt mult mai ridicate față de normele prevăzute atât în vechiul CP al României de la 1969, cât și în cel actual, pe o marjă de 1-5 ani. Aceeași observație se poate face și cu privire la pedeapsa prevăzută pentru infracțiunea de pruncucidere, stipulată la art.147 și de legiuitorul din Republica Moldova, care este închisoarea pe un termen de până la 5 ani.

În cazul în care mama în calitate de subiect activ al infracțiunii prevăzute la art.200 alin.(1) CP al României, în rezultatul acțiunilor vătămătoare va ucide doi sau mai mulți nou-născuți (în ipoteza unei sarcini multiple), pluralitatea victimelor „atrage reținerea unui concurs de infracțiuni”.

Analizând situația juridică a participanților care ajută, instigă sau sprijină activitatea mamei de a ucide copilul nou-născut imediat după naștere, dar nu mai târziu de 24 de ore, identificăm aceleași limite de sancționare penală, de până la 20 de ani, conform sancțiunii aplicate pentru omor.

3.1. Participația penală

Este de conceput ca mama să poate fi instigată sau ajutată la uciderea copilului ei nou-născut de o altă persoană, care poate fi membru de familie sau fără afiliație la familie. Or, problema sancționării celui care instigă sau ajută mama săucidă copilul a ridicat dificultăți în practica judiciară, generând dispute ale unor puncte de vedere diferite. Practica judiciară este neunitară în acest sens, unele instanțe apreciind că persoana care ajută mama la uciderea copilului trebuie sancționată pentru complicitate la infracțiunea de ucidere a copilului nou-născut, iar altele consideră că participantul care a ajutat mama să ia viața pruncului trebuie sancționat pentru complicitate la infracțiunea de omor, prevăzută de art. 188 CP al României. „În această viziune, circumstanțele privind calitatea de mamă și starea de tulburare psihică a acesteia devin relevante ca element constitutiv, se obiectivizează și se repercutează asupra gravității și calificării faptei în întregul său ca infracțiune de pruncucidere și, în consecință, ele se răsfrâng și asupra participanților (instigatori, complici), în măsura în care aceștia le-au cunoscut și le-au prevăzut” [9].

Conținutul infracțiunii prev. de art. 200 alin.(1) are efecte asupra participanților conform regulilor comune, nu în direcția că s-ar atribui acestora o calitate pe care nu o au, ci în sensul că au avut cunoștință despre acea calitate și condiția psihofizică a mamei și astfel au determinat-o sau au ajutat-o să își ucidă nou-născutul. Teza autonomiei normative a infracțiunii marchează „caracterul de infracțiune autonomă, distinctă, conferit de lege pruncuciderii – al cărui subiect activ este calificat și exclusiv, numai mama – și principiul unității de faptă penală, în materia participației, determină și justifică această soluționare” [6]. Față de natura juridică a pluralității ocazionale, ca unitate de faptă, nu este posibilă realizarea unei încadrări juridice distincte a faptei instigatorului sau a complicelui față de cea a subiectului activ care comite fapta de ucidere a nou-născutului. Dacă nu s-ar realiza în aceste condiții, analiza juridică ar devia de la regula caracterului secundar de determinare sau înlesnire la comiterea faptei principale, care ar simboliza admiterea tezei

participației, aceasta fiind într-o lipsă de armonie cu concepția normativă ce este adoptată în legislația penală.

3.2. Raportul causal în materie de complicitate

Cu privire la raportul causal în materie de complicitate, identificăm opinii care combat teza de mai sus. Recurgând la o mai amplă dezbateră referitoare la modul de analizare a circumstanțelor personale ale autoarei și a celor care au participat în calitate de instigatori sau complici, trebuie să se facă distincție între circumstanțele „personale” și cele „pur personale”, după cum influențează sau nu gravitatea faptei și calificarea ei legală. „La săvârșirea faptei pot contribui și alți subiecți care vor răspunde însă pentru omor” [7]. În referire la circumstanțele personale, acestea implică o încadrare juridică distinctă a faptei, transformându-se în elemente ale conținutului constitutiv al faptei, care se răsfrâng asupra tuturor participanților la comiterea faptei, pe când circumstanțele pur personale constau în starea de antecedentă penală, cum ar fi starea de ebrietate sau intoxicație, sau cum ar fi starea de minoritate.

Aceste circumstanțe se deosebesc din punct de vedere calitativ. Practica judiciară din perioada socialistă a înclinat spre teza enunțată, invocând caracterul distinct al celor două infracțiuni, de omor și pruncucidere, prev. de art.177 CP al României de la 1969 în contextul principiului unității de infracțiune în materie de participație penală. În acest sens, Tribunalul Suprem pronunță că una și aceeași faptă, realizată prin participație, nu poate fi despărțită în două activități de sine stătătoare, corespunzătoare a două infracțiuni diferite: omor și pruncucidere [16]. Tribunalul Suprem a revenit asupra deciziei, unde a stipulat că atât calitatea subiectului activ cât și starea de tulburare a mamei pricinuită de naștere constituie circumstanțe personale ale acestui subiect, care nu se răsfrâng asupra participanților. În consecință, „persoanele care determină, înlesnesc sau ajută în orice mod mama copilului nou-născut să săvârșească acțiunea sau inacțiunea de pruncucidere, vor răspunde penal pentru instigare, respectiv complicitate la omor calificat sau deosebit de grav, după caz,

și nu ca participanți la pruncucidere” [17]. O situație asemănătoare este și cazul în care s-a reținut o activitate ilicită de instigare.

Din studierea practicii judiciare, s-a constatat că instigatorul sau complicele va răspunde pentru un omor simplu și nu calificat, chiar dacă cel care a săvârșit nemijlocit fapta avea calitatea de soț sau rudă apropiată față de victimă și indiferent dacă participanții au cunoscut sau nu aceasta [18]. Se relevă faptul că decizia privește doar persoanele care, cu intenție, au înlesnit sau au ajutat subiectul activ să comită infracțiunea, nu și în condițiile în care mama determină sau ajută alte persoane să ucidă copilul ei nou-născut, în condițiile în care aceasta se afla într-o stare de tulburare pricinuită de naștere. În acesta ultimă situație expusă, nu este posibil ca mama să fie pedepsită pentru instigare sau complicitate la omor, întrucât nu am mai avea autor la infracțiunea de pruncucidere, ce are ca element material subiect activ propriu, care se află într-o stare de tulburare psihică, situată temporal imediat după naștere, dar nu mai târziu de 24 de ore.

Față de CP al României de la 1969, unde starea de tulburare era condiționată de actul nașterii, actuala reglementare penală pentru art.200 alin.(1) are în vedere orice stări psihice. Acestea pot fi asociate atât cu contextul social cât și cu cel medical datorat sarcinii, leuziei sau respingerii imediate a nou-născutului de către parturientă.

Dacă fapta nu a fost determinată de tulburările psihopatologice apărute în timpul sau în perioada imediat următoare nașterii, stare „cunoscută sub denumirea de perioadă post partum, perioadă puerperală sau puerperiu” [11] (cele mai cunoscute sunt provocate de febra puerperală, respectiv, de pătrunderea unui agent patogen în uterul femeii), se dezvoltă ideea că dacă femeia nu s-a aflat sub imperiul acestor stări psihopatologice, care să influențeze asupra responsabilității sale în momentul comiterii actelor de violență asupra copilului, aceasta va răspunde pentru infracțiunea de omor. Unii autori emit că „se impune o interpretare restrictivă a noțiunii de tulburare psihică în context cu rațiunea incriminării faptei prev. de art.200 alin.(1) CP al României, care

conceptual are un caracter de excepție, sugerând o relație de cauzalitate între procesul nașterii și starea de tulburare psihică ce determină acțiunile mamei” [2].

Din studierea practicii judiciare în domeniu în vechea lege penală, Tribunalului Suprem a decis că există infracțiunea numai dacă uciderea copilului nou-născut de către mamă s-a produs din cauza tulburării pricinuite de naștere, astfel încât „eventualele stări conflictuale anterioare și extrinseci nașterii, cum ar fi teama de reacția părinților, soțului sau socrilor ori oprobiul celor din jur, oricât de grave ar fi fost, nu au nicio relevanță pentru existența infracțiunii prevăzute de pruncucidere” [19].

În speță „inculpata s-a găsit într-o stare conflictuală premergătoare și exterioară nașterii, care a fost de natură a-i influența trăsăturile caracteriale și psihologice, afirmând în mod mincinos atât față de soțul său, cât și pe părinții acestuia „că nu era în stare de gravitate anterior căsătoriei. Această temere față de reacția soțului, precum și a socrilor și a părinților săi și de oprobiul celor din jur, după aflarea adevărului, nu constituie decât explicații lămuritoare ale actului de ucidere, mobiluri ale săvârșirii faptei, cărora nu li se poate da efect juridic în înțelesul de tulburare pricinuită de naștere” [19]. În acest sens, Decizia nr. 3865 a Tribunalului Suprem, secția penală, arată „complexul de situații conflictuale, frica de reacție a părinților sau de oprobiul public, constituie împrejurări lăaturalnice procesului fiziologic al nașterii” [19], respectiv „sunt considerate mobiluri ale săvârșirii faptei și nu li se poate da efect juridic în înțelesul tulburărilor pricinuite de naștere unele din ele pot constitui circumstanțe personale de care se va ține seama la individualizarea pedepsei; aceste împrejurări, chiar dacă au fost de natură să influențeze starea psihică a inculpatei, nu constituie decât mobilul săvârșirii faptei, fără vreo semnificație în ceea ce privește existența tulburării la care se referă articolul” [20].

Reținem că în vechea reglementare era „necesar să se facă dovada că făptuitoarea s-a aflat într-o stare de tulburare pricinuită de naștere. În situațiile când, în raport cu comportarea acesteia înaintea și în timpul nașterii,

precum și ulterior, o atare stare de tulburare nu se confirmă, uciderea copilului constituie infracțiunea de omor calificat” [21].

Intenția mamei de a suprima viața nou-născutului trebuie să fie determinată de starea de tulburare psihică care conform actualei norme penale poate fi de orice natură: asociată gravidității, nașterii sau generată de contextul socio-familial; calificarea infracțiunii fiind aceea prevăzută la art.200 alin.(1) și nicidecum cea prevăzută de art. 180 alin. (1) CP al României, iar din studierea jurisprudenței a reieșit că, prin Decizia penală nr.740/2020 din 05.08.2020 a Curții de Apel Suceava, secția penală, se constată că, prin concluziile scrise depuse la dosarul cauzei, avocatul ales al inculpatei apelante L.M. a solicitat schimbarea de încadrare juridică din infracțiunea de omor prevăzută de art.188 rap. la art.199 alin.1 CP în infracțiunea de uciderea noului născut imediat după naștere săvârșită de către mama, faptă prevăzută de art.200 alin. (1) CP. Acest lucru arată că este întrunită latura obiectivă a infracțiunii de ucidere a nou-născutului de către mamă imediat după naștere, atât în ceea ce privește prima condiție, respectiv ca fapta să fie comisă în maxim 24 de ore de la naștere, chestiune îndeplinită așa cum rezultă din probele administrate în cauză, cât și în ceea ce privește condiția ca mama să se afle într-o stare de tulburare psihică.

Important este faptul că, spre deosebire de vechea reglementare, nu se mai prevede ca tulburarea să fie provocată de actul nașterii. Deci simpla existență a tulburării psihice face să fie îndeplinită cea de-a doua condiție. Forma de vinovăție este doar intenția directă sau indirectă, ceea ce nu există în cazul de față. Așa cum s-a arătat în cererea de schimbare a încadrării juridice, din raportul de expertiză psihiatrică nr.171/E2 întocmit de către Serviciul de Medicina Legală, rezultă că inculpata avea personalitate dizarmonică de tip histero-impulsiv. Din înscrisurile depuse la dosarul cauzei, rezultă că această tulburare este de natură psihică, așa cum apare în lista aprobată de Organizația Mondială a Sănătății. În sprijinul solicitării, se arată că s-a depus și Decizia penală nr.421 din 11.12.2014 a Curții de apel T.M., apreciind că motivarea acestei decizii se pliază pe solicita-

rea de schimbare a încadrării juridice [22].

Curtea a respins ca nefondat apelul formulat de inculpată, reținând că „nu există elemente care să ducă la interpretarea existenței unei tulburări psihice determinate sau nu de naștere. Fapta pentru care este cercetată a fost comisă cu discernământ, majorând pedeapsa de la 4 ani și 6 luni închisoare, la 6 ani și 8 luni, prin înlăturarea circumstanței atenuante, prev. de art.75 alin.(2), lit.b) CP, fiind condamnată potrivit art.188 rap. la art.199 alin.(1) CP” [22].

În practica judiciară au fost identificate cazuri în care, la diminuarea discernământului mamei sunt luate în considerare „tocmai suprapunerii durerilor provocate de actul biologic al nașterii (chiar dacă acestea sunt în limite normal admise, în sensul neidentificării unor particularități ieșite din comun în privința desfășurării nașterii), cu un fond psihic labil al mamei, labilitate care este dată de existența unor stări conflictuale preexistente debutului contracțiilor uterine” [8].

Intenția poate să mai fie spontană sau repentă, când rezoluția infracțională este luată într-o tulburare sau emoție și aceasta este pusă în executare imediat sau într-un timp scurt, așa cum reiese din esența infracțiunii [13]. Temele că mama ar putea da naștere unui copil cu malformații sau cu probleme psihice de retard, modifică gândurile și deciziile acesteia în acțiuni de natură violentă, îndreptate împotriva nou-născutului. Starea psihofiziologică provocată exclusiv de procesul nașterii poate apărea ca urmare a unor acțiuni determinate de toxicoze în perioada gravidității, a șocului hemoragic, ceea ce corespunde înțelesului dispoziției articolului cercetat. Totodată, se menționează că această stare poate fi provocată și de nașterea copilului în condiții neobișnuite sau poate avea drept cauză sentimentul de rușine, frică de consecințele sociale, familiale, de reacția părinților, de ostilitatea celor din jur [4].

Cu privire la starea de tulburare fizică, în practică s-a reținut că, prin Sentința penală nr. 116/2020 din 30 septembrie 2020 a Judecătorei Marghita, instanța a stabilit obiectiv, pe baza analizei coroborate și a probatoriului administrat în cauză, împrejurările și modalitatea concretă a comiterii faptei prev. de art.200

alin.(1) CP al României, reținând că „foarte probabil, inculpata a avut discernământul mult diminuat” [23]. Fără delimitarea termenului de „tulburare psihică” prevăzut în reglementarea normei penale în vigoare, aplicarea prevederii în ceea ce privește fapta de ucidere săvârșită de către mamă asupra nou-născutului, se va efectua în baza expertizei medico-legale psihiatrice, care va realiza o evaluare temeinică a subiectului activ, în cuprinsul căruia trebuie să definească, *in concreto*, starea de tulburare psihică sub imperiul căreia se afla la momentul comiterii actelor vătămătoare.

3.3. Particularitățile laturii subiective specifice infracțiunii prevăzute la articolul 200 alin.(1) CP al României

Aflându-ne în sfera stabilirii particularității laturii subiective, nu putem lua în considerare puternica prezumție judiciară a unor situații, așa cum s-a reținut prin decizii de îndrumare, față de situația premeditării actului de ucidere a copilului nou-născut. Apreciem totuși că lucrurile nu pot fi reduse la un criteriu abstract. Practica judiciară a decis că fapta mamei de a consimți, imediat după naștere, ca viața copilului să fie suprimată de o altă persoană constituie complicitate la infracțiunea de omor.

Potrivit unei alte opinii, se reține că „participanții la infracțiunea de pruncucidere trebuie să răspundă independent de încadrarea juridică a faptei penale săvârșite de autorul principal, și anume ei vor răspunde pentru omor” [15]. Autorul Loghin O. arată că încadrarea juridică a faptei, aplicată tuturor participanților la infracțiunea proprie, este atrasă de calitatea specială a subiectului activ, reprezentând o regulă doar atunci când este vorba de existența circumstanței personale, ca element constitutiv al faptei în forma sa de bază [10].

Contrar acestui punct de vedere, autoarea Cora M. emite ipoteza că din moment ce infracțiunea cercetată este o faptă autonomă de omor, proprie, iar dacă calitatea specială a participantului care comite nemijlocit fapta nu este întrunită, situația analizată atrage angajarea răspunderii penale pentru o altă infracțiune, fiindcă nu este îndeplinită cerința esențială a conținutului constitutiv al prunc-

uciderii. În susținerea poziției sale, autoarea argumentează că „întrucât calitatea de mamă a subiectului activ condiționează gravitatea faptei și calificarea legală a faptei, aceasta, pe cale de consecință, va face ca și persoana care ajută mama aflată într-o stare de tulburare pricinuită de naștere să-șiucidă copilul nou-născut, să răspundă pentru complicitate la pruncucidere” [5]. În lumina celor analizate, menționăm că nu putem fi în acord cu opinia sus-menționată.

Cu privire la actuala reglementare penală, reținem că infracțiunea cercetată, fiind o formă atenuantă a omorului, toate persoanele care și-au adus contribuția la comiterea faptei de uciderea nou-născutului vor răspunde pentru omor, iar mama acestuia, în calitate de instigatoare sau complice, chiar dacă s-a aflat în starea de tulburare specifică [3]. Această motivare o identificăm în faptul că nu se poate reține existența infracțiunii de suprimare a vieții nou-născutului la nivelul participăției secundare, deoarece, potrivit legii penale, este atenuată doar răspunderea penală a mamei, care săvârșește nemijlocit omorul, ceea ce este în conformitate cu actualele reglementări în materie de participăție penală.

Analizând situația în care autorul infracțiunii de omor este o persoană ce se află în stare de recidivă, din cauza comiterii a încă unui omor, el va răspunde pentru o faptă de omor calificat, iar participanții secundari doar pentru instigare sau complicitate la infracțiunea de omor în forma tip, chiar dacă aceștia au cunoscut sau au prevăzut antecedentele penale ale executantului principal, care a săvârșit în nod nemijlocit fapta. Astfel, „dacă mama aflată în stare de tulburare instigă sau ajută un terț să vatăme sau să ucidă copilului nou-născut în primele 24 de ore, după finalizarea procesului nașterii, autorul va răspunde pentru omor/loviri sau alte violențe/vătămare corporală/loviri sau vătămări cauzatoare de moarte/violență în familie, în timp ce mama va răspunde pentru instigare sau complicitate la infracțiune prevăzută de art. 200 NCP” [14]. Autorii literaturii de specialitate au constatat aceeași rezoluție, la baza acesteia aflându-se doctrina din vechea normă penală și jurisprudența care, prin Decizia Tribunalului Suprem, a confirmat [18].

În concluzie, pentru identitate de rațiune, soluția trebuie extinsă și în materia infracțiunii prevăzute la art. 200 alin. (1) din CP al României, fiind în acord și cu reglementarea din CP al României din 1969, cu aprecierea emisă în doctrină: „controversele exprimate în privința sancționării participanților la infracțiunea de pruncucidere, din Codul penal de la 1969, se vor menține și în privința sancționării participanților la uciderea nou-născutului săvârșită de către mamă” [12], în sensul că răspunderea instigatorului și a complicei, pentru activitatea realizată, este angajată în funcție de fapta săvârșită de către autor, iar nu în raport de încadrarea juridică dată acesteia.

4. CONCLUZII

Identificăm astfel elementele care fac deosebirea între infracțiunea prevăzută la art. 200 alin. (1) din CP al României și cea de omor prev. la art.188 alin.(1) din CP al României; acestea sunt date de circumstanțele personale ale mamei, în calitate de subiect activ unic și nemijlocit, ce nu ar putea determina și calitatea celorlalte persoane care participă la comiterea faptei de ucidere a nou-născutului imediat după naștere, în calitate de complici sau instigatori.

Apreciem că persoanele care instigă, înlesnesc, sau ajută mama, aflată într-o stare de tulburare provocată de naștere, să suprimă viața nou-născutului, vor răspunde întotdeauna pentru comiterea infracțiunii de omor, indiferent dacă au cunoscut, prevăzut sau nu această calitate și starea specifică, în care s-a aflat mama la momentul comiterii faptei.

În cazul infracțiunii analizate există o faptă de omor, care poate fi săvârșită de persoana care îndeplinește cumulativ condițiile generale cerute de legiuitor și anume: subiectul activ al infracțiunii să aibă calitatea de mamă parturientă și trebuie să se afle sub imperiul tulburărilor psihice. Momentul săvârșirii actelor vătămătoare este situat temporal: imediat după naștere, dar nu mai târziu de 24 de ore. Circumstanțele sunt personale și nu se răsfrâng asupra celorlalți participanți la comiterea faptei prev. la art.200 alin. (1) din CP al României, întrucât tulburările în care se află mama, care își ucide nou-născutul, nu pot fi identificate și la

ceilalți participanți. Astfel, mama beneficiază de regimul juridic atenuat, ceilalți participanți în săvârșirea actelor de suprimare a vieții copilului vor fi trași la răspundere penală pentru omor, iar în cazul în care sunt rude apropiate, se va reține și aplicarea art.177 CP al României.

Legiuitorul român atenuând răspunderea penală a autoarei pentru omorul săvârșit asupra nou-născutului, a luat în considerare existența unui discernământ diminuat la momentul suprimării vieții nou-născutului, stare provocată de tulburări psihice de orice natură.

Participanții care cu intenție determină sau înlesnesc subiectul activ la săvârșirea infracțiunii, prevăzută de art.200 alin.(1) din CP al României, vor fi trași la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii de complicitate/instigare la omor. În cazul în care au calitatea de membru de familie în raport cu victima, identificată în persoana nou-născutului, vor fi sancționați pentru complicitate/instigare la violență în familie.

Astfel, scoatem în evidență că starea de subordonare a încadrării juridice a activității participanților secundari față de calificarea juridică a faptei autorului este irealizabilă, în contextul în care o unitate faptică trebuie să prezinte, în raport de alte fapte de participare, un conținut constitutiv cu trăsături particulare distincte.

În situația în care subiectul activ instigă sau ajută altă persoană să ucidă copilul nou-născut imediat după naștere, dar nu mai târziu de 24 de ore, autorul faptei va răspunde conform art.188 CP al României, iar mama va purta răspundere pentru instigare sau complicitate la infracțiunea prevăzută de art.200 alin.(1) CP al României.

În urma studiului, propunem următoarea recomandare:

Considerăm că este necesar a se redacta o hotărâre explicativă, care să definească în concret starea/stările de tulburare fizică, care sunt reținute în contextul săvârșirii infracțiunii prev. de art. 200 alin.(1) CP al României, care duc la declanșarea traumelor provocate de procesul biologic al sarcinii și cel al nașterii, cum ar fi post-partum blues, depresie post-partum sau psihoza post-partum, ce conduc la diminuarea discernământului făptuitoarei.

BIBLIOGRAFIE
BIBLIOGRAPHY

1. Codul Penal al Republicii Italia din 1930 în vigoare, actualizat [cit. 05.04.2022] (disponibil la: <https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Italia-RO.html>).
2. BOGDAN S., SERBAN D. A. Drept penal. Partea specială Infrațiuni contra persoanei și contra înfăptuirii justiției, ed. a 2-a, Editura Universul Juridic, 520 p., ISBN: 978-606-39-0662-6, p.183.
3. BOROI Al. Participația penală în cazul infracțiunii de pruncucidere. Revista de Drept penal, nr.4/1996 (53-57), ISSN: 973-95922-6-0, p.55.
4. BUTMALAI R. Delimitarea eutanasiei de omorul intenționat și pruncucidere. Revista Națională de Drept, nr.9 (84), 2007 (74-77), ISSN:1811-0770, p.76.
5. CORA M. Aspecte teoretice în materia infracțiunii de pruncucidere. Revista Dreptul. Anul XIV, seria a II-a, Nr. 5, 2003 (126-132), ISSN.1018-04-35, p.128.
6. DIACONESCU H. Infracțiunea de pruncucidere și participația penală în cazul acesteia. Revista Dreptul. Anul XI, seria a II-a, Nr. 11/2000 (74-85), pp.84-85.
7. DONGOROZ V., KAHANE S., OANCEA I., et.al. Explicații teoretice ale Codului Penal Român, Partea specială. Vol. III, București: Academia Republicii Socialiste România, 1971, 676 p., p.203.
8. DUNEA M. Considerații privind problematica juridică și medico-legală a pruncuciderii. ASU „Alexandru Ioan Cuza”, Iași. Tomul LIII, Științe Juridice, Ed. Universității „Alexandru Iona Cuza”, Iași, 2007 (199-222), ISSN: 121-8464, p.221. Disponibil [cit. 16.05.2020]: https://www.academia.edu/4850090/CONSIDERA%C5%A2II_PRIVIND_PROBLEMATICA_JURIDIC%C4%82_%C5%9EI_MEDICO_LEGAL%C4%82_A_PRUNCUCIDERII_the_ofence_of_infanticide_in_romanian_criminal_law.?auto=download.
9. DUVAC C. Unele controverse în legătură cu infracțiunile contra persoanei. Devianță și criminalitate: evoluție, tendințe și perspective. Editura Universul Juridic, 2016, (29-39), ISBN: 978-606-673-772-2, p.39.
10. LOGHIN O. Sancționarea participanților în cazul pruncuciderii. Revista Română de Drept, nr.1, 1973, p.94.
11. STOICA O. A. Unele considerații cu privire la infracțiunea de pruncucidere, Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Series Iurisprudentia, Cluj, Anul XVII - 1972 (41-60), ISSN: 1220-045X, p.51.
12. TOADER T., MICHINICI M. I., RĂDUCANU R., RĂDULEȚ S., et al. Noul Cod penal. Comentarii pe articole. Editura Hamangiu, 2014, 678 p., ISBN: 978-606-678-921-9, p.350.
13. UDROIU M. Drept Penal. Partea Specială. Ediția a 4-a, București: C.H. Beck, 2017, 625 p., ISBN: 978-606-18-0693-5, p.86.
14. UDROIU M. Fișe de drept penal. Parte generală. Teorie și cazuri practice. București: C.H. Beck, 2020, 449 p., ISBN: 97-60618-0991-2, p.79.
15. VASILIU T., PAVEL D., ANTONIU G., LUCINESCU D., PAPADOPOL V., RĂMUREANU V. Codul penal al Republicii Socialiste România - Comentat și adnotat, Partea specială, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975, 578 p., p.102.
16. Tribunalul Suprem, Colegiul penal, Decizia nr. 23 din 1965, în Culegere de decizii. Vol. III, București, Editura Științifică, 1966, p.100.
17. Plenul Tribunalului Suprem, Decizia de îndrumare nr.2/1976, în Culegeri de Decizii pe anul 1976, București, Editura Științifică, 1978 (44-49), p.45.
18. Tribunalul Suprem, Secția penală, Decizia nr. 103/1956, în Culegere de decizii ale Tribunalului Suprem pe anul 1968. Vol. II, București, Editura Științifică, 1969, p.561.
19. Tribunalul Suprem, Secția penală, decizia nr.111 din 18 ianuarie 1979, în Culegere de decizii pe anul 1979, p.409.
20. Tribunalul Suprem, Decizia nr.3865/1971,

- Culegeri de decizii pe anul 1971, Editura Științifică, București 1972, pp.297-300.
21. Tribunalul Suprem. Secția penală. Decizia nr. 1101/1984, în Revista Română de Drept nr. 6/1985, p.74.
22. Arhiva Curții de Apel Suceava, secția penală, Decizia penală nr.740/2020 din 05.08.2020.
23. Sentință penală nr.116/2020 din 30 septembrie 2020, Judecătoria Marghita [Accesat: 07.02.2023]. Disponibil la: <https://sintact.ro/#/jurisprudence/534609301/1/decizie-nr-116-2020-din-30-sept-2020-judecatoria-marghita-uciderea-ori-vatamarea-nou-nascutului...?keyword=Uciderea%20sau%20vatamarea%20nou%20nascutului&cm=SREST>.

DESPRE AUTOR

Elena-Ana DUDA,

doctorandă,

Universitatea Liberă Internațională din Moldova,

*comisar șef de poliție în cadrul Brigăzii
de Combatere a Criminalității Organizate*

Constanța, România,

e-mail: elena_oglinda@yahoo.com